

## Передплата

на «РУСЛАНА» вносьть:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.  
на пів року . . . 10 кор.  
на чверть року . . . 5 кор.  
на місяць . . . 1-70 кор.

## За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів  
або 36 франків  
на пів року . . . 8 рублів  
або 18 франків

Поодинокое число по 10 сот.

# РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5<sup>1</sup>/<sub>2</sub> год. пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застережене.

Рекламації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

## АНАТОЛЬ ВАХНЯНИН

## Матеріали до політики Русинів від часу так званої „нової ери“.

(Дальше).

## Загальні замітки.

В сесії 1894 р. від 22/II—26 наші послы не робили майже нічого. Романчук та Телишевський виступили з руского клубу і стали дикими, бо про славянську коаліцію, про яку маячили, самі Чехи відтак не дбали. Підляшецький мало всім інтересував ся. Він скептик і апатичний. Охримович являв ся хвилево, але був до всего індіферентний. Мандичевський був на 3 місяці лиш зо два тиждні всего, а потім хотів конче дістатись до делегації. В сій цілі писав він з Надвірної два приватні листи до Давида Абрагамовича (про що останний сам мені розказував) і просив ся(!) в делегати. Страшно. Я поговорив з Залеским та Абрагамовичем і они згодили ся вибрати Барвіньского.

Що зробив Барвіньський в делегаціях (14/9—12/10) — се відомо. Перший раз Русин говорив в делегаціях про руску справу. А Мандичевський, вибраний перед тим, не сидів навіть в місци (в стеног., протоколі зазначено лише: Abwesenheitsanzeige).

В часі вистави у Львові говорили з міністрами Пленером і Шенборном послы Барвіньський і Савчак. Пленер сказав: Meine Herren! das ruthenische Volk bildet ja in Ostgalizien eine geschlossene Masse. Sie können ja wirken und wirken. Шенборнови дякували послы за введенє фонетики в судах (ergo і руского письма). Шенборн сказав: Ja, aber die Ruthenen schreiben gar nicht ruthenisch. (От, біда!)

През. мін. Віндшгрец відніс ся до виставки руских товариств дуже симпатично. Він інтересував ся видавництвами, які ми оба з Барвіньским ему показували.

Коли я цісареві на виставі (після авдієнції в палаті намісника) сказав, вказуючи на видавництва тов. ім. Шевченка і педагогічні: „Nein, es ist nicht viel von dem. Wir sind erst in der Entwicklung“ — цісар відповів: „Nein, es ist sehr viel!“ До пос. Савчака сказав цісар: „Die ruthenische Nation ist eine brave Nation, auf die ich mich verlassen kann“ а дальше: „Es freut mich, dass die Ruthenen ihre Vertreter im Landesauschuss haben“. Сі слова мали значіне, що правительство серіознійше дбає про руску справу, як давнійше. Успіх нашої політики.

При кінці сесії в маю 1894 мав я говорити ще у відповідь Чехам та Румунам, але годі було навязати річ.

### Загальні збори членів „Народної Ради“ (дня 3/IV 1894 р.).

Число зібраних около 100 осіб.

Проводять Чайковський, Тишовницький, Качала.

Романчук промовив: Руский націоналізм зазначили Марк. Шашкевич і Русини

в 1848 р., головно Яхимович в меморандах до міністерства. Опісля були провідники Русинів на манівцях по рік 1861, а деякі з них ширили вже московщину. Після 1861 року маркували національне становище Русини „Вечерницями“ і „Метою“. В 1866 р. старші замаркували себе кацапами. Від сего часу роздор. „Руску Бесіду“ прогнано з „Народного Дому“. До опозиції против Поляків прилучила ся опозиція супротив правительства, котру вели народовці, закидаючи москвофілам мамелюцтво.

В р. 1879 пробовано звести Русинів до купи. Трійцять членів народовців хотіло вступити до „Русской Рады“, але їх не прийнято. З того вийшла потреба заснованя „Народної Ради“ (1885 р.).

Народовці вийшли до сойму в 1883 році і заняли там опозиційне становище супротив Поляків і правительства. Опозиція народовців була позитивна. В роках 1883—1889 узискано в соймі: 1) основанє першої гімн. класи в Перемишлі, 2) маршалок почав промовляти по руски 3) а крім сего дістали ми одного члена в краєвім виділі.

В р. 1889 вийшло до сойму більше число послів народовців. Їх політика була зразу опозиційна і доперва в р. 1890 настав зворот. „Народна Рада“ йшла паралельно з опозицією послів. В р. 1890 зблизили ся народовці до правительства. Надії не здійснили ся. Правительство саме зблизило ся а послы сказали: се проба: Я не поділяв сих надій. Ми прийняли подану нам руку а я сказав: „Не удасть ся проба, то я зложу мандат“. Мені сказано: „Як не удасть ся, то переходить в опозицію, але мандат не складайте!“

В р. 1892 вислано депутацію до намісника, де заявлено, що акція скінчена. На зборах „Народної Ради“ (дня 26/XII 1892 р.) заявили Русини своє невдоволенє і запала резолюція, щоби вести опозицію.

Чи маємо тепер заняти иньше становище?

Яка є система супротив Русинів?

1) Щоби Русинів зпольовизувати і зляти-нїзувати — отже, щоби їх ослабити. Давна організація була ерархічна. Сю організацію ослаблено. Знесено терно. Єзуїти обявили реформу василиянських монастирів. Жандармам віддано нагляд над духовенством. Будучі єпископи будуть виходити з посеред Василян.

2) Організація автономічна має рівнож на меті обезсилити Русинів. Число руских послів змаліло. З числа 47 зредуковано на 16 (нині менше). Все то діє ся під впливом правительства.

3) Ради повітові не наші. З них відсунено Русинів з гори. Рівнож хотять нині вдари-ти на громадські ради, де накидають вїтїв. Давнійше вибирано їх що три літа, нині що шість. Вибори вїтїв відбувають ся під наглядом комісарів. Всюди підкопують руску силу.

4) Краєва рада шкільна не наша, повітова не наша. Громадам відобрано право презенту учителів. Тепер вїшов ще заступник двора до громадских рад і повітового виділу.

(Дальше буде).

## З Белзкого Деканата

одержуємо до поміщення отсей

### ПРОТЕСТ.

Священники деканата Белзкого зібрані дня 3. вересня с. р. на соборчику деканальнім в Шміткові заявляють своє обуренє по причині тяжкої обиди нанесеної Їх Ексцеленції Митрополиті в 182. ч. «Діла» в артикулі затитулованім: «Ad majorem Poloniae gloriam», де в брутальний спосіб нападає автор статі на честь найвисшого Достойника Церкви руско-католицкої. Одноголосно ухвалено остеречи речену часопись, наколи би в будучности яка-то статя антирелігійна або ображаюча князів церковних появила ся на єї стовпцях, то духовенство деканата Белзкого буде старати ся вплинути на загал руский, щоби як брати в Христї так і підчинений їм душпастирству нарід пренумерувати її залишили.

Соборчик деканальний звертає ся до Преч. Духовенства всіх трех Епархій, щоби в імени священної солідарности вступило в єго слїди, стануло в обороні своєго Епископату і тимто дало повну сатисфакцію Єго Ексцеленції за нанесену зневагу, заразом заявило, що не дозво-лить безкарно огидити достойну личність Єго.

Дальше звертає ся соборчик деканальний до спілки „Діла“, щоби в склад редакції покликано людий моральних і віруючих, котрі оживлені духом любви Христової устороняли би всякі роздори межи дітьми одної Матери Церкви і не виступали ворожо супротив єї католицких засад, противно помічні були духовенству в ширеню християнської культури, на котрій єдино почиває щастє, розвій і світла будучність народів.

Шмітків 3. вересня 1908.

О. К. Селецький, декан белзкий. О. В. Ринявцу. О. Плескевич. О. Олександр Ляврецкий. О. Ілля Крайчик. О. Щастний Раствавецкий. О. Григорій Грицик. О. Іван Худик. О. Юліян Криницький. О. В. Ковальський. О. І. Ковальський. О. Миколайчук. О. Пясецький. О. Черевко. О. Лазорицак. О. Граб. О. Л. Салук.

## Боротьба православія проти катол. Церкви.

(Дальше).

Чиновничий характер російської православної церкви і недостача справдешнього Христового духа причинили ся найбільше до витвореня всяких сект, а між иншим також т. зв. штунди на Україні. Ми вже навели в останнім числі відозву, з якою звернули ся сектанти до до місіонарського зїзду. Для поясненя відносин, які там панують між державною церквою, зглядно єї місіонерами а штундистами і для зрозуміня, як можна би найскорше довести до наверненя їх, по-



даємо даліше вельми характеристичну статю д. Миколи Василенка.

Д-дїй Мик. Василенко подав в „Кіев. Вѣстяхъ“ цікаву статю під заголовком: „Знають ли сектанство наши миссіонеры?“ (ч. 195 „Кіев. В.“) і на підставі матеріялу, головню миссіонерского, доводить, що вони єго знають по верхах, певніше — зовсім не знають. А не знають через те, додамо вже ми від себе, що сучасне духовенство в Росії по більшости не знає самого народу, не знає єго психології, душі і становить ся до своєї пастви по чиновницькому цілком формально. Чи дивнож, що й наслідки боротьби з сектарством у духовенства бувають мало корисні, а іноді так навіть шкодливі.

„Я пригадав собі єден факт, про який вичитав колись, років 10—12 тому в якійсь часописи. Факт сей дуже запав мені у память; він на стільки цікавий і не втерав свого значіння й доси, що я зважуюсь подати єго до відома наших оо. миссіонерів.

„Було се в Катеринославщині В якомусь селі—вже не пригадаю, як воно називається—обявив ся штундизм. Та так поширив ся, що захопив ціле село. Місцевий свьященик, з молодих, ужив всіх казенних способів на боротьбу з „заблудшими“ парохіянами, та вдїяти нічого не міг, мусів кінець кінцем повісити на церковних дверях, бо селяни не хотїли ходити до служби Божої, перестали й до батюшки звертатись.

„Не пригадаю вже, як воно вийшло, а тільки другий батюшка, з сусіднього села, довідавшись про се, схотїв і собі ще побалакати з сими штундистами. Приїхав. Зібрав ціле село на майдан і повів бесїду ось у такій дияльогічній формі.

— Здорові були, люди добрі!

— А чого се у вас, люди добрі, церква замкнутою стоїть?

— Бо її вже нам не треба—відповідають задиркуваті голоси. — Ми тепереньки вже штунда!..

— Штунда, кажете?

— А так, штунда.

— А батьки ваші та діди теж штундами були?

— Ні, вони були православні—чують ся голоси.

— А може ще й козаки були?

— Єгез, діди були козаками...

— От такої! То як же се ви, люди добрі, проміняли дїдівську віру на якусь там штунду? От ви кажете, що діди ваші та були козаками. А козакиж край наш рідний від ворога захищали, віру православну прадїдівську боронили, кров за неї проливали, а ви тепереньки штундою стали... От таке то робить ся тепер на божому свїті!

По натовпови прокочуеть ся глухе гудїне. Люди стоять, похнюпивши голови, спустивши очи.

Свьященик звертаєть ся далі до молодиці, що стояла недалеко від єго.

— А ти, небого, теж штунда?

— Штунда, батюшко, штунда, чоловік штунда, то й я—відповідає молодичка жалісливим голосом.

— А матїнка твоя живе ще, чи вже померла?

— Померли, батюшко, давно померли.

— Померла, кажеш... Гай-га! Як же тобі не гріх? Матїнка тебе ростила, добру навчала, а ти штундою стала? Може її душенька тепер побиваєть ся там, дізнавши ся, що ти у штунди пошилась, а тобі й байд же про се?...

Жінка в сльози.

Не пригадаю цілої бесїди, але наслідки її, як писало ся в часописи, були ті, що батюшка, який не занехав в своєму житю народної національної стихії, батюшка, що хоч і не знав може добре

усїх тих казенних миссіонерских правил та приписів, по яким треба навертати до православя відпавших, але знав добре народню психологїю й сам переняв ся нею—сей батюшка, кажемо, мусів в той же день відчинити церкву, бо того вимагали „штундарі“, відчинив і відправив молебень, а винесені з хат селянских образи знову позаймали свої місця по кутках...

Висновок звідси, здаєть ся, ясний: штунда і всякі інші секти—се наслідок відірванности духовенства від народу, єго кастової відокремлености, наслідок занехання національного елементу та ще чиновницького формального відношеня до народу.

(Дальше буде).

## Політичний огляд.

Міністер за гр. справ бар. Еренталь, як ми вже звїщали, виїхав з Зальцбурга, де відбув переговори з італійским міністром за гр. справ Тіттонім, до Берхтесбаден. Тут відвідає бар. Еренталь державного німецького секретаря Шена (Schön). Деякі дивенники зазначували, що сї відвідини мають чисто товариске значїне, одначе в дійсности виявило ся зовсім що иншого. Бар. Еренталь нараджував ся кілька годин з секр. Шеном, а ся нарада має неперечну звязь з нарадою відбутою в Зальцбургу з міністром італійским Тіттонім. Отсї наради державників і дипломатів тридержавного союзу потверджують тісну приязну звязь і неперечне порозумїне між союзниками у важних тепер політичних справах. Се висловлено також в урядовім оповїщеню ц. к. телегр. коресп. бюра, що в Зальцбургу і в Берхтесбаден обговорено основно межинародну політику, а при тім стверджено наново вельми відрядну згоду в поглавних кабінетів тридержавного союзу.

Се оповїщенє про зїзд сих дипломатів, яким зазначено прихильно вижидаюче становище тридержавного союзу супроти нового звороту в Туреччині, вєзвало в Отоманській Порті і між молодотурками вельми добре вражїне.

В марокканській справі викликане зворушенє і роздратованє почином німецького правительства що до скорого признаня Мулей Гафїда законним султаном, починає помалу втихомиряти ся. Показує ся, що се зворушенє і роздратованє викликала і піддержувала неприхильна Німеччині часть французского і англійского дивенникарства. Одначе змаганя сеї частини англійского дивенникарства можна вважати невдалими. Daily Telegraph помиляє ся, думаючи, що Австрия не буде піддержувати берлінської політики, бо Австрия держить ся так само як і Німеччина, строго постанов договору в Альджезірас, а нарушеня сего договору можна побоювати ся хиба з французского боку. Німецька нота держить ся в рамках договору в Альджезірас а домаганєм скорого признаня Мулей Гафїда і полагодою наслідства престолола не обмежує зовсім постанов європ. держав. Але сего ніхто не заперечить, що лише признанєм Мулей Гафїда можна довести до втихомиреня Марокка, а що Німеччина добре орієнтувала ся в цілій марокканській справі, показує найліпше упадок Абдуль Азіса.

Іспансько-французка нота вислана вже до європ. держав підписаних на договорі в Альджезірас і тепер уже нема поводу визискувати поступованє Німеччини в напрямі для неї ворожїм. Іспансько-французка програма вимагає

в своїй основі лише признаня Мулей Гафїдом договору в Альджезірас і випливаючих з него прав Європейців, відділює отже виразно вимагані межинародними інтересами поруки від окремих домагань, які не вяжуть ся з сим договором. Всім отже державам лишає ся свободу що до їх народно-господарского розпростореня.

Положенє в Персії стає з кожним днем грізніше, як подає петербурска телеграма в Daily Telegraph. В південній Персії новопоставлені губернатори, що купили собі свої посади, грабують села немилосердно і вивозять цілими караванами килими і инше добро. Населенє зійшло на жebraчу торбу. В Тегерані сподївають ся кожної хвилі грізних подій, бо населенє обурене вмішпанєм Росії, а від шаха нема ніякої помочи. В Тебріс побоюють ся проливу крови, козаки хотять бомбардувати місто, а Сата-хан заявив, що першим вистрїлі 15.000 узбровних населенців кине ся на козаків. Населенці Тебрісу є по більшій части Татарями. Противники шаха в Тебріс дістали останними часами від своїх земляків поселених в Царгороді грошеву поміч телеграфічною дорогою.

Просимо відновити передплату.

## Новинки.

— Календар. В середу: руско-кат.: Сави, Пімана; римо-кат.: Горгонія. — В четвер: руско-кат.: Августина; римо-кат.: Николая.

— Нова редакція „Дїла“ по уступленю п. Л. Цегельского зложила докази, що з тим не змінить ся напрям дивенника. Исправді в брутальній напасливости не тільки для Церкви і народу руского, але і для самого дивенника „Дїла“ много заслужених людей, редактори сего дивенника зовсім не змінили ся і подібні до тих воробців, що повлазили до ластівячого гнізда та тепер єго каляють своїм поганим писанєм. Ось в останнім числі 200, перепечатуючи з „Руслана“ протест нашого многозаслуженого народного ветерана Впр. о. К. Селецкого, додає від себе „Дїло“ ось яку вікчемну примітку:

„Браво, Ви. Селецький! Дебют знаменитий, тільки сцена зле вибрана. Такі здібности аж просять ся до Dziennik-a polsk-ого в рубрику „Sprawy ruskie“!..“

На се ми скажемо, що характер Впр. о. Селецкого і єго заслуги признає вся Русь, окрім хиба тих „звїзд“, які виховали ся і виховують ся останними часами в „Дїлі“. Там сияли такі звїзди, як ославлений Демянчук, там сидїли люди, що писали в „Дїлі“, а відтак доносили всі тайни „Народного Комїтету“ і партиї до Dziennik-a polsk-ого і ще деінде. Отже такі „звїзди“ не мають права бути менторами суспільности і каляти честь заслужених для народу людей.

Але не тільки що до напасливости і брутальности не змінила ся нова редакція „Дїла“, але й там, де не стає їй аргументів, примінює випробовану методу крутїства і непослїдовности. Ось н. пр. з нагоди вчерашнього вибору посла у Львові до держ. ради пише „Дїло“:

„Інакше виступають за „народовою“ кандидатурою проф. Рошковского „Руслан“ і „Галичаняв“, яким не перший раз трапляєть ся в справах нашої національної політики опинити ся в компанії“.

Є се найвікчемніша брехня, начеб „Руслан“ виступав за кандидатурою проф. Рошковского (чому „Дїло“ не навело сего місця і числа?!). Ми лише вказували на послїдовність п. Лозиньского, котрий в „Раді“ докоряв соціалїстам польским, що они



дбають лише про польський stan posiadania, а тут «Діло», в котрім той сам п. Лозинський є дійсним головним редактором, розпинає ся за кандидатуру соціаліста Ганкевича, хоч як те само «Діло» в тім самім числі признає, що п. Ганкевич на всіх зборах заявляє ся за відбудованем Польщі та зі своєю рускостію зовсім не маніфестуєть ся, а те саме потверджують оп. Гудец і Дияманд, що M. Hankiewicz jest gorącym przyjacielem narodu polskiego! Оце послідовність «Діла», котре ту кандидатуру горячо пошпирало.

Що ми нераз вказували на безглуздість «Діла» а те саме часом зробив і «Галичанин», а так само різні інші дивні книжки, се ще не означає, начеб ми творили з ним яку компанію, бо ми все поборювали москвофільство. Алеж «Діло» має дуже коротку пам'ять. Як оно роками цілими було в союзі з «Галичанином» і всіма Марковими, Мюнчаловськими та Дудикевичами, поки они не прохворостили на «високім замку» своїх союзників! Така нікчемність політична виявила ся і в останнім посольським виборі. Плюгавить ся барвінчуків і в «Ділі» і «Землі і Волі» і т. д., але як ходить о голоси, то ті самі люди, що обкидають болотом барвінчуків, на стільки ще безличні, що насилають свої креатури до барвінчуків і жебрають о голоси для Ганкевича!

— **3 головного комітету ратункового.** Дня 4 вересня с. р. відбуло ся четверте засіданє головного комітету ратункового. По переведеній дискусії ухвалено, що з кредиту уділеного міністерством на безпроцентові позички для середних рільників — позички будуть уділювані рільникам середнім ведучим господарство на обшарі що найбільше 250 гектарів (около 435 моргів), котрі внаслідок живлової катастрофи загрожені є в своїй екзистенції господарчій а то як властителям так і ужиткующим і посесорам, скоро їх плоти після оцінки шкід, переведеної для відписаня податків, є зовсім знишені або бодай в трох четвертих частях ушкоджені. Кожда позичка має бути забезпечена або гіпотечно в границях реальної вартости майна або також за порукою двох осіб маючих відповідні усліва, або наконець за порукою союзів або інституцій фінансових або господарських. Позички будуть безпроцентові, сплачувані в рівних піврічних ратах 1. січня і 1. липця кожного року, почавши від 1. січня 1910 а кінчачи 1. липця 1918 р. Позичка не може переступати 5.000 К. Поданє о позичку треба вносити найдалше до 10. жовтня на руки дотичного староства на формулярах, які староства будуть безплатно видавати тим, що зголосять ся. Наспіваючі

поданя будуть староства предкладати зі своїми внесенями намісникови, о скільки однак тоті внесеня мали би бути негативні, то поінформують ся насамперед в повітовім комітеті ратунковім. О уділеню позичок буде рішати намісник на основі ухвали головного комітету ратункового.

— **3 «Дністра»** дістаємо спростованє до вчерашньої новинки п. з. «З сокільського життя», що в Порічу янівським «Дністер» не має свого агента. На се пояснимо, що як агент «Дністра» так і сотрудник, котрі ворожо виступають проти пожарного «Сокола» в Порічу, походять з сусідного Страдча, з яким Поріче творить одну парохію. Сподіємо ся, що Світла Дирекція «Дністра» як заняла ся нашою новинкою, так само займе ся своїм агентом в Страдчи, на якого порічки господарі дуже відказують.

— **«Отзівъ».** Девять соймових послів-москвичів: др. Ганчаковский, др. Дудикевич, о. Колвачевич, др. Король, др. Кривницький, Ал. Крисоватий, Мих. Миронюк-Заячук, о. Сенк і Ів. Трач, оповістили у вчерашнім «Галичанині» «Къ Галицкой Русі отзівъ рускихъ депутатовъ Галицкаго Сейма». Відозва зазначає на вступі, що руский нарід Галичини вибрав 21 послів, з яких лише 9 признає ся за «русскихъ» представителів «русского» народа. Далше говорить ся про покриття «русского» народа при виборах, про «русскую» народну ідею, про «русское» народне єдинство, про основанє послами «Русского Клуба», про оборону «русского» народа Галича і т. п. Між іншими жаданнями, які поставить в соймі «Русский Клуб», наведено засновуванє «для рускаго народа рускихъ учебныхъ заведений, отвѣчающихъ его народному духу і его народнимъ потребностямъ». Далше звиває ся «русскихъ» виборців, щоби відносили ся до своїх послів з довірем, доносили їм про всякі кривди народні, а вкінці відкликують ся послі до Поляків, щоби признали «русскому» народови повну і безусловну рівноправність в краю, до якої він буде змагати мимо черепон, мимо «штучного» викликуваня рускаго сепаратизму». По кількох ще грімких фразах про своє не-аби-яке становище слідуєть підписи 9-тки москвичів. Ціла відозва робить вражінє, що ось то «Русский Клуб» соймовий буде нібито одним заступником Русинів в соймі.

— **Черняхівська подія** прийде небагом перед суд в Тернополі. Державна прокуратура виготовила вже акт обжалованя проти 29 селян і 9 селянок з Черняхова, закидаючи їм публичне насильство, бо з оружем в руках ставились проти жандармів і не послушали приказу: розійтись! Акт обжалованя обнимає 40

сторін аркушевого письма. Розправа відбуде ся перед вирокуючим трибуналом, а не перед лавою присяжних. До розправи покликано понад 30 свідків. Розправа відбуде ся при кінці сего місяця протягом кількох днів.

— **Емеритовані судові радники — адвокати.** З Відня доносять: Найвисший трибунал видав вирок, яким відкинув поданє одного з емеритованих радників еуду кравового о вписанє его на листу адвокатів. Доси такі вписи відбували ся без трудности. З рішеня найвисшого трибуналу показує ся, що найвисший суд хоче обмежити наплив судових радників до адвокатури, щоби вдоволюти в тій мірі висловлюваним жаданням заводових адвокатів.

— **Евхаристичний конгрес.** Нині розпочав ся в Лондоні евхаристичний конгрес, якого програма є ось яка: Вторник: вечером привітні сходини. Середа: торжественне отворенє нарад в Вестмінстерській катедрі. Четвер: архієрейська служба Божа, а від год. 10:30 до 11:30 і від 2:30 до 4:30 наради в секциях; о 5. год. вечірня, а о 8. загальні збори в Albert-Hall. В суботу торжественна служба Божа в Вестмінстері, секційні наради, о 3. год. наука і благословенє дїтвори в катедрі. В неділю св. Причастіє у всіх католических костелах в Лондоні, о 10:20 архієрейська служба Божа і проповідь, яку виголосить кард. Гіббон, архієп. з Балтіморє. По полудни велика процесія з піснею «Тебе Бога хвалим» і замкненє нарад візду.

— **Огні.** В Лисиничах коло Львова згоріла оводі хата зі стодолюю. — В Острівчику, теробовельського повіта, згоріло оводі кілька будинків тамошних господарів і жидівська школа. Шкода виносить кільканайцять тисяч корон. Займило ся від того, що діти на подвірю жидівської школи пекли кукурудзу. — В Карові, селі віддаленім від Угнова на 5 кілометрів, згоріло сими днями 7 загород селянських. Причиною огню стались діти, що бавились сірничками.

— **Урожай на Україні.** «Подолія» повідомляє, що по деяких повітах на Поділлі селяни уже розпочали сївбу озимини. Се через те, що тепер дуже сира земля й менше треба буде на сївбу зерна, ніж куди пізнійше. Є відомости, що озимину сього року селяни засїють своїм зерном. Подекуди зерна на сївбу й не достає, але се покриває ся лишком інших районів. — Сьогорічний урожай в Херсонщині: В районі сел Петровка, Лелеківка та ин. селяни-хлібороби дуже асмучені сьогорічним урожаем. Дуже зашкодило хлібови ще в осени, але на весні вони наче трохи підправились. Та дощі підчас жнив геть зіпсували все. Багатьом свого хліба не стане і до пилипівки. — Урожай огородини на Харківщині сього року бу-

## Матеріяли до історії зносин Галичан з Буковинцями.

Ч. 136.

Лист Осипа Барвінського до Ізид. Воробкевича, писаний 1. липня 1869.

(Дальше).

Вахнянин перепрашає Тебе дуже через мене, що до сего часу так мало поміщував Твого у Правді и обіцяв мині блиско що числа подавати твої думки, а по скінченю Причепи печататиме и Олену и Циганку (себо «над золотою Бистрицею»). 5-ого Липця латинського рішитця пересправа библийного товариства англійського взглядом переводу нашого библиї, що при Правді видаєтця, и як тільки возьме се товариство нашу библию на себе, наша Правда побільшитця форматом значно; а втоді будемо подавати и більші твої поеми, як: Нечай и Черниця. Будь отже супокійний, мій друже єдиний, и не гнівайся, що тепер ще дуже мало з твоїх творів у Правді печатало ся, бо й там у нас такі великі твори зачали печатати, як Причена и Довбуш — нащо и я був трохи розсердився. «Тепер» каже Вахнянин, задоволимо усіх наших дописувателів, бо сподіюся, що Правда спевностию побільшитця».

На такі річи Вахнянина годі було мині упомянати о зверненя твоїх творів, щоби не уразити и Вахнянина, бо годі вже мині з усіма позариватись.

Спитаєш ся може єще: щож з повістею з Черногоря? Братіку, річ така, я прочитав Твою повість що 3 и 4 рази и прийшов до того пересвідченя, що у тебе не було достаточних жерел, звідкіляб ти міг спізнати зуповне життє черногорців, и задля недостачі матеріялу особи, скрислені у сій повісті, більше русини, як серби або спеціяльнійше сказавши, черногорці. Друга похиба у твоїй повісті єсть, що уся чинність (Handlung), увесь розвій чинности и розвій характерів осіб, тільки нашкіцовано и скорше виглядає вона на начерк до повісти, як на повість викінчену. Щоб сю першу похибу справити, почав я читати подорожи по Черногорі, познакомляючись из життєм Черногорців. Однакож зуповного знаня я ще собі не привіскав, щоби мож забратися до справлюваня похибів етнографічних, хоть прийшов я вже до спізнаня, що се або те не відповідає Черногорцеві. Дятого я одер сі мої справлюваня, пороблені у твоім утворі, щоби вони не стались тільки знищеням правдивости у твоїх чертах сего оповіданя; и відложив я се аж на по вакациях, бо підчас вакацій годі мині дістати що найважнійше діло етнографічне від самого Караджидча: Montenegro und die Montenegriner, де усі їх звичаї, обичаї, обряди и усе життє

дуже вірно скрислене. Щоб справити сю другу похибу у твоім оповіданню, незнаю, як зробити; бо требає усе оповіданне так обробити, щоби воно виглядало зовсім яко викінчене діло. Одже від тебе зависити ме, чи дозволиш мині самому се справити, чи возмешся сам до того; бо самовільно боюся узятися до того, що(б) я знов не стався винним у чім небудь.

Будь жеж такий добрий, Братіку мій єдиний, та скажи мині щиро правду, чи будеш що мати протів того, як я сам возмуся переробити сю твою повість и що до другої похиби чи ні? Як ні, то я пічну по вакациях се діло — однакож не скорше я его укінчу, як за 5 місяців, бо се діло не мале, 36 аркушів писання найменше!

Оттак, мій Братіку, що твої твори! Щож Ти на теє скажиш? Чи ж гніваєє ся на мене? Братіку, не гнівайся на мене, за цей лист послідній, не гнівайся, як я про перемінив у твоїх творах, не гнівайся!

А поки я ще що до Тебе напишу перед моім відїздом до дому на вакації, прощай та не забувай на твого тебе щиро любячого брата и друга

Осипа Барвінського.

Львів, 1. Липця 1869.



де дуже гарний. В базарні дні на харківські базари привозять сотні возів з огірками, які продають по 90 коп.—1 карб. за тисячу. Сила приставляє ся баклажанів по ціні 20—70 коп. за сотню. Капуста 1 карб.—2 карб. 50 коп. за тисячу. Урожай кавунів і динь досить кепський. Кавуни привозять з Мелітополя й інших місць цілими вагонами.

— **Вибори у Львові.** При вчорашнім доповідним виборі посла до держ. ради з І. округу міста Львова, опорожненім по смерті Малаховського, голосувало зпоміж 2.607 виборців, 1.757, се є 67 процент. Соціал-демократичний кандидат Микола Ганкевич дістав 734 гол., а польський кандидат проф. др. Густав Рошковский 1011 голосів і зістав вибраним послом.

— **Хороба румунського короля.** Урядовий дневник оголошує, що проф. Порден ствердив, що румунський король в останніх тижнях терпів на жолудковий катар, який отримав з надмірною вразливістю жолудка, в наслідок чого повстали прояви невральгії, є однак виключенням, щоби оболонка жолудка була перерваною, як то тверджено перед двома літами. Досліди рентгенівськими лучами доказали, що нема грізних новотворів в жолудку або в інших частях тіла; серце є цілком здорове. Король змучений дослідями буде мусів лежати кілька днів в ліжку але небавом поверне до здоров'я.

— **Необережність при забавах.** Каменецька „Подолія“ доносить: Дня 16. і 23. серпня з місточка Окопи (між Дністром а Збручом), з австрійського кордону, де зібралась сила людей, невідомі люди пускали якісь аеростати в село Ляшковицю. І оден з них сів на хату, тріснув і запалив її; коло него був довгий квіт у бензині. Счинилась пожежа і люди ледве уратували сусідні хати. А то знов 23. серпня, коло 7. год. вечер такий аеростат зачепив ся за хреста на церкві, але покрутив ся, покрутив ся трохи і сів на високе хлясте дерево коло церкви, тріснув і щось аж 35 хвилин горів. Поблизу там була стирта соломи і хліб бувшого сьвященника с. Ляшковиці. Люди дуже налякані. Тепер поліція написала з приводу сего протокол, щоби передати справу австрійській адміністрації, щоби винних потягнуто до одвічальности.

**Оповідки.**

— **З перемискої епархії.** Презенту дістав о. Модест Горницький на Шкло. — Канонічну інституцію одержали оо.: Теодор Кучайла на Новосільці більші і Мих. Була на Розсохи. — Завідательство в Команчи дістав о. Милош Левицький. — Завідательства ех суггедо одержали оо.: Іван Ковальчин в Медвежі і Емільян Трешневский в Конотопах. — В проповіді на Боянець прийті оо.: Йос. Пелех, Іван Пастернак, Іван Федів, Волод. Насальський, Алекс. Яців, Мартин Миколайчук, Теодор Крушинський, Іван Каревич, Ілля Левицький, Іларій Венгрюнович, Іван Бирка. — Правительство продовжило дотацію з рел. фонда на оден рік для сотрудників: в Завадці, ліського дек., Дошнім, Уличнім, Явірцях, Боляновичах і Вадовичах. — До канонічної інституції завізвані оо.: Генрих Ільницький на Торчиновичі, Кароль Король на Луку і Теодозий Дуркот на Ждиню.

— **В Борцеві** відбудуть ся в неділю дня 13. с. м. заходом академічної молодіжи вечерниці з танцями. Вступ 2 К. Стрій візитовий. Початок о 9. год. вечер. Чистий дохід призначений на будову „Нар. Дому“.

**Наука, штука і література.**

— **Збірники по національному питанню.** Видавництво „Общественная польза“ почало друкувати серію збірників, присьвячених національному питанню. Збірники сї будуть виходити під загальною редакцією А. І. Кастелянського. Збірники виходитимуть під спільним заголовком „Форми національного движенія в європейських странах“; за співробітників у сих збірниках закликано російських і закор-

донних учених та громадських діячів. Перший збірник уже кінчить ся друком; єго присьвячено Австро-Угорщині — державі, де національне питанє виявляє ся найяскравіше. В другому збірнику будуть розглянені форми національного руху в Росії. „Рѣчь“ подає зміст першого збірника, який розліченє ся статєю Рудольфа Шпрінгера (д-ра Карла Реннера), відомого знавця національного питаня в Австро-Угорщині. Статю п. Шпрінгер написав спеціально для сього виданя, називає ся она так: „Политическая эволюция национальностей в Австро-Венгрии“. Автор розділив свою статю на 3 частини: 1) початок конституційної ери, 2) конституційний режим і національности, 3) відгуки національного і соціального противоріччя в житю парламєнту і в розвитку політичних партій. Далі піде статя пражского професора Кирила Ногабек'а про німецько-чеську боротьбу. Польско-українській боротьбі будуть присьвячені дві статі — про Поляків написав Л. Василевский (Плохоцкий) з Кракова, а про Українців — професор львівського університету Мих. Грушевский. Чималу статю умістять в першій збірнику відомий віденський громадський діяч, др. Натан Бірнбавм, який пише під псевдонім „Mathias Acher“. Статя єго трактуватимє про австрійських Жидів. Крім того в збірнику будуть статі про Італійців (Valentino Pittoni), південних славян (Evin Kristan і проф. Ivan Krek) та про інші народности Австро-Угорщини. Другий збірник присьвячений Росії, уже майже готовий до друку. В нїм беруть участь: проф. А. В. Ингельстром (Фінляндці), проф. Крживицький (Поляки), Дубнов (Жиди), проф. М. С. Грушевский (Українці), М. Славинський, П. Н. Милоков, В. В. Водовозов, В. Меден та інші.

— **Muchajło Jackiw:** D o g u s k i k r u ż g a n e k, przetłómaczył z ukraińskiego Sydir Twerdochlib, Lwów 1908, księgarnia Polska B. Polonieckiego, Warszawa E. Wende i Sp. (T. Kiż i A. Turkuł). Зміст: 1) Psina, 2) Dusza dziecka w skrzypkach, 3) Wiosenny zachwył, 4) Baśń o pierścieniu, 5) Malowany strzelec, 6) Diwa, 7) Pogaństwo tłumu, 8) Wazy, 9) Białe owce, 10) Nuchim, 11) Z klasztoru, 12) Kartka z dziennika, 13) Pokłon dusz, 14) Pod obuchem, 15) U miłosiernej bogini z kamiennem sercem, 16) Chrystus w garnizonie, 17) Dorycki kruzganek, 18) Pochyła wieża, 19) Walka z głową. Книжка видана дуже чепурно, друк — наслідуване старих писем з XVII. ст. прикрашено портретом автора. Стр. 130 — більшої 16°, ціна 2-50 К. Набувати можна в книг. Тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Театральна 7 і в книг. Ставропільї, Львів, ул. Руска ч. 5.

**Телеграми**

з дня 8. вересня.

**Лінець.** Всі військові лікарі і офіцери та військові урядники з Босни, перебуваючі тут на відпустці, дістали приказ, аби до 24 годин ставили ся до своїх команд.

**Мас** се стояти в звязи з алярмуючими вістями з сербської границі, та з обставиною, що в Плевні відкрито магазин оружя, зложеної з 8,000 карабінів, які мають походити з Сербії.

**Париж.** Іспанський амбасадор вручив вчєра по полудни французькому правительству відповідь Іспанії на предлогу Франції в справі Мулей Гафїда.

**НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ**

Готель, реставрація і казарня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 8. с. м.: Міра і Анна Яремовичівні, Перемишль; Анна Станьковска, Перемишль; Зин. і М. Герасимовичівні, Рогатин; Йос. Миганівна, Махнів; Дм. Беднарчук, Тернопіль; Мик. Паранкевич, Станиславів; о. Т. Цегельський, Струсів; о. Ник. Кумановский, Німшин; Атанас Комар, Цїнева; о. Вол. Винярський, Іванівка; Іван Глодзівський, Руда; о. А. Пеленьський, Книгиничі; о. Д. Лопатинський, Тернопіль; о. Ем. Тарнавський, Куликів; о. П. Чумак, Озерянка; Дм. Телішевський, Беньківці, о. Вол. Филиповский, Беньківці; о. К. Монцібович, Калагарівка.

**Кураційний і столовий ви-ноград**

найкрасшої якости, щоденно сь віжо зриваний, 5 кілограмова пачка franco 3 K 50 сот.

L. Altneu, Versecz 4. Ungarn.

**Рідний Край**

літературний й громадський тижневик, популярно редагований, виходить у Кїві під редакцією О. Косач (Олени Пчілки). Коштує річно 6 рублів, піврічно 3 руб. Адреса: Кїв, Благовіщенська Nr. 97.

**РУСИНИ!** Жадайте у всіх трафіках, торговлях і крамницях лише туток і паперців з першої галицько-руської фабрики Євгена Білінського в Збаражі.

З доходу сєї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурси тов. педагогічного, а 5% на сироти і вдови по сьвященниках.

Держім ся покликую: Свій до свого!

**Товариство взаїмних обезпечєнь**

**„Дністер“**

у Львові, при улиці Рускій ч. 20. (дім власний).

приймає обезпечєня будинків, всяких річних домашніх і господарських, збіжя і паші протів шкід від погару.

Шкоди ліквідувє і виплачує „Дністер“ з найбільшою скоростію. Оцінка шкід відбуває ся в присутности 2 господарів членів. Дотепер виплатив „Дністер“ 15.885 відшкодовань в сумі вісім і пів міліона корон.

Зиск по скінченім році звертає ся членам. Звороти за р. 1906 і 1907 винесли п. 10 прц.

Банк красвий у Львові і в Чернівцях, Каса ощадности у Львові, Руска Шадниця в Перемишлі приймають подїси „Дністра“ при уділюваню позички.

На житє можна обезпечити ся через „Дністер“ в Краківській Товаристві.

Агенції „Дністра“ находять ся в кождім місті і в многих селах; там, де єще не робить инший агент „Дністра“, можуть письменні селяни старати ся о уділенє агенції. До тепєр заробили агенти 1,142,108 корон провізії.

**Фонди Товариства 31/12 1907:**

Фонд резервовий	K 1,003,364—
„ резерви премій	613,720—
„ спец. на звороти	50,939—
„ на ріжницю курсів	3,437—
„ резерви спеціальної	35,000—
„ емерит. урядників	218,364—
инші фонди заосмотрєня	40,000—

Разом сума K 1,964,824—

Селяне! асекуруйте ся від шкід огневих!

**Розклад залізничних поїздів**

важний від 1. мая 1908.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Ряшева	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:07	—	2:05	5:57	9:30
Черновець	—	—	—	—	12:20
Станиславова	5:40	—	—	—	—
Коломиї	—	10:20	—	—	—
Стрия	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Пустомит	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Самбора	8:00	10:30	2:00	—	9:10
Любіня	8:00	10:30	2:00	9:10	—
Рава рускої	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:26	1:15	5:00	9:25	10:10†
Брухович	7:10	—	12:40	4:50	8:20
Брухович	8:15	—	—	—	—
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:45	9:50

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночи
Кракова	3:50	8:25	2:45	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Ряшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	7:45	11:10
Черновець	6:10	9:35	2:23	—	10:38
Черновець	—	—	—	—	2:50
Станиславова	—	—	—	2:40	—
Коломиї	—	—	—	6:03	—
Стрия	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Пустомит	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Самбора	6:00	9:05	4:00	—	10:45
Любіня	6:00	9:05	—	4:00	10:45
Рава рускої	6:14	11:05	—	7:10	11:35†
Янова	6:58	9:15	1:35†	3:35	6:30
Брухович	7:21	11:05	—	—	—
Брухович	6:14	—	3:35	7:10	11:35†
Зимної води	3:50	8:40	3:30	7:35	11:15

**ЗАМІТКА:** Поспішні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди їдучі лише в неділі означені †.

З друкарні В. А. Шийковського.

Видає і відповідає за редакцію Семен Горук.

